

SEE MORE JESUS • WANTTOSEEMORE.COM

کتیبی پیروژ دهربارهی زانیاری چی دهفهرمویت؟ — بهشی ۰۲ ئایهتهکانی KJV لهگه‌ل ژماره‌کانی سترۆنگ

بهشی ۰۲ لیکۆلینه‌وه‌یه‌کی نوێ له‌سه‌ر بنه‌مای فیڕکردنی بنه‌په‌تی پیروژی دامه‌زراوه
زانین — دکتربنی بنه‌په‌تی بایبلی

وشه‌ی سه‌ره‌تا

زانیاری گه‌نجینه‌یه‌که، و گه‌لێک که زانیاری نییان له‌ناوچوون. ئه‌مه‌ بناغه‌یه‌که که پێشتر له‌به‌رده‌ممان دانراوه؛ ئیستا به‌ره‌وپێش ده‌چین، به‌ شایه‌تی تازه‌ بو‌ه‌مان راستی. وشه‌ی عیبری (H1847, knowledge) *daath*، که له (H3045, to know) *yada* هاتووه، و مانای ئه‌وه‌یه به‌ بینین بزانیته — به‌ شایه‌یه‌کی که‌سی له‌گه‌ل خودا ناسیاو بیت، نه‌ک ته‌نھا گویت لێی بوو بیت. وشه‌ی یونانی *gnosis* (G1108, knowledge) *ه*؛ و وشه‌یه‌کی ته‌واوتر هه‌یه، *epignosis* (G1922, acknowledging)، ئه‌و زانیاری ته‌واوه‌ی که راستی ده‌گریت. به‌ وردی سه‌یر بکه: ئه‌و زانیارییه‌ی خودا ده‌یه‌وێت له‌ناو ته‌نھا به‌یت، کۆکردنه‌وه‌ی کتیب نبیه، چونکه‌ خوێندنه‌وه به‌ته‌نھا ته‌نھا له‌ش ماندوو ده‌کات. ئه‌وه زانیی که‌سیکه. یه‌ک که‌س ده‌توانێت ته‌مه‌نیکی ته‌واو بخوینیت و هه‌رگیز پێی نه‌گات؛ که‌سیکی دیکه له‌ خودا ده‌ترسێت، هاوار بۆی ده‌کات، و ده‌یدۆزێته‌وه. له‌ ترسی یه‌زدانه‌وه ده‌ست پێده‌کات؛ ئه‌وانه‌ی که به‌دوایدا ده‌گه‌رێن ده‌یدۆزنه‌وه؛ و کۆتاییه‌که‌ی ژیانه — ناسینی خودای راسته‌قینه، و ئه‌و کۆپه‌ی که ناردووی. رۆژیک دێت که هه‌موو زه‌وی پر ده‌بێت لێی. که‌وانه وریابه‌ چۆن گوی ده‌گریت. به‌دوایدا بگه‌ری.

سێ پرسیار که ئه‌م لیکۆلینه‌وه‌یه وه‌لامیان ده‌داته‌وه:

1. زانین له‌ کوپه‌ ده‌ست پێده‌کات، و مڕۆف چۆن ده‌ستی ده‌که‌وێت؟
2. کۆتایی هه‌موو زانینه‌کان چیه؟ — پێویسته‌ مڕۆف چی بزانیته‌ بۆ ئه‌وه‌ی ژیانی هه‌تا هه‌تایی هه‌بێت؟
3. چی به‌سه‌ر ئه‌وانه دێت که زانیاری په‌ت ده‌که‌نه‌وه، و چ هیوایه‌ک بۆ هه‌موو زه‌وی به‌لێن دراوه؟

بناغه‌ی پێشتر دانراو — زانیاری

- بناغه → پیاوانی دانا زانیاری کۆده‌که‌نه‌وه (په‌نده‌کان ۱۰:۱۴).
- بناغه → گه‌لی من له‌به‌ر نه‌بوونی زانیاری له‌ناوده‌چن (هۆشه‌ع ۴:۶).
- BINCE → گه‌لی من بۆ راپنچکراوی رۆبشتن، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی زانیاریان نبیه (ئیشایا ۵:۱۳).
- شاناز → به‌ زانیاری که‌سی راستودروست رزگار ده‌بێت (په‌ندان ۱۱:۹).
- بناغه → ئه‌و کپی فیژی زانیاری ده‌کات؟ = ئه‌وانه‌ی له‌ شیر جیا بوونه‌ته‌وه (ئیشایا ۲۸:۹).
- بناغه‌که → پاسپاردن ده‌بێت له‌سه‌ر پاسپاردن بیت + هێل له‌سه‌ر هێل + لێره که‌میک و له‌وێ که‌میک (ئیشایا ۲۸:۱۰).

نەم بەقە ۲ ئەو راستىيە ھەمانە لەلایەن كۆمەلەك شایەتی نوێو دووپاتی دەكاتهوه.

وشە سەرەكییهكانی یۆنانی

“زانین” — **G1108 gnosis** — زانیاری، زانست

زانینی بەزری مەسیحی عیسا

“زانین” — **G1922 epignosis** — ناسین، تیگەیشتنی تەواو

هاتنە ناو زانینی راستی

“زانین” — **G1097 ginosko** — زانین، ھەستەیکردن

ناکو ئەوان تۆ، خودای راستەقینە تاکوتەنھا، بناسن

(بیرۆکە کەسییە کاتم — سەیری ئەو دوو وشە یۆنانییە بکە، چونکە زۆر پەیوەندیدارن بەلام پەکسان نین. *G1108 gnosis* (زانیاری) واتای زانیاری، زانستە؛ *G1922 epignosis* (ناسینەوه) واتای تیگەیشتنی تەواو، دانپێدانانیکی بە راستی. کەسێک دەتوانێت تەمەنی خۆی سەرف بکات لە کۆکردنەوهی یەکەم بێ ئەوهی ھەرگیز بگاتە دووهم: ھەمیشە فێردەبێت، بەلام ھەرگیز ناتوانێت بگاتە *epignosis* ی راستی. خودا لەوی وشەیی تەواوتری ھەڵبژارد، و ئەم ھەڵبژاردنە بەخۆی ھستیکمان فێردەکات.)

وشە کیلییەکانی عیبری

“زانین” — **H1847 daath** — زانیاری، تیگەیشتن

گوێی داناکان بەدوای زانیندا دەگەرێت

“زانین” — **H3045 yada** — ناسین، بە بینین دیاری کردن (زانیاری بەدەستھێنان)

بەگەر بەردەوام بین لە ناسینی یەزدان، ئەوسا دەزانین

“زانین” — **H1844 deah** — زانین

زەوی لە زانیاری یەزدان تێر دەبێت

“تیگەیشتن” — **H998 biynah** — تیگەیشتن، زانیاری

بەگەر بۆ زانیاری ھاوار بکەیت

(بیرۆکە کەسییە کاتم — ستێژێگ دەلێت یاداع (*H3045*, زانین) واتای ئەو دەگەییەت کە بە بینین بزانی. ئەیوب پاش ھەموو ئەو بیستە ئەمەیی گوت: بە گوێی خۆم دەربارەی تۆم بیستبوو، بەلام ئیستا چاوم تۆ دەبینێت. ئەو زانیارییە کە ئەم لیکۆلینەوہی بەدوایدا دەگەرێت — ئەک تەنھا بیستن بە گوێ، بەلکو بینین.)

کوگای سەرەتا

پەندەکانی سلیمان 1:7 لەخواترسی سەرەتای زانیارییە، بەلام گیلەکان سووکایەتی بە دانایی و تەمبیکردن دەکەن. [**H1847 daath**]

ترسی یەزدان = سەرەتای زانیاری.

(بیرۆکەیی من — زانین سەرەتایەکی ھەیە، و سەرەتاکەیی لەخواترسییە. *daath* (1847, زانین) لەلای لووتبەرزانی نادۆزێتەوہ؛ ئەو کاتە دەست پێدەکات کە مژوو کلاو دانەخات و لە خودا دەترسێت. ھەرکەسێک نەپەوتێت ئیی بترسێت، ناتوانێت ئیی فێرێت.)

I. بەدوایدا بگەرێ، و ھەلیبگرە

A. پەندەکانی سلیمان 18:15 دلی پیاوی تیگەیشتنو زانیاری وەرەگرت، گوێی دانایانیش داوای زانینی لی دەکات. [**H1847 daath**]

دلی پیاوی تیگەیشتنو زانیاری وەرەگرت + گوێی دانایانیش داوای زانینی لی دەکات.

(بیرۆکە کەسییە کاتم — زانیاری بۆ کەسی تەمبەل ناپێت؛ ژیرەکان وەریدەگرن، دانایان بەدوایدا دەگەرێن. دەبێت بەدوایدا بگەرێت.)

B. پەندەکانی سلیمان 2:3 ئەگەر بانگی پەیردن بکەیت و دەنگ بۆ تیگەیشتن ھەلپێت، [**H998 biynah**]

ئەگەر بۆ زانیاری بانگت ھەلپێ + دەنگت بۆ تیگەیشتن بەرز بکەیتەوہ.

C. پەندەکانی سلیمان 2:5 ئەوسا لە واتای لەخواترسی دەگەیت و ناسینی خودا دەدۆزیتەوہ، [**H1847 daath**]

ئەوسا لە ترسی یەزدان تێدەگەیت + زانیاری خودا دەدۆزیتەوہ.

(بیرۆکەکانی من — سەیری ریزیەندییە کە بکە: ھاوار بکە بۆ ئەو، دەنگت بەرز بکەرەوہ، و پاشان دەدۆزیتەوہ. ئەو وشەیی کە لە نایەتی پرۆوہریز 2:3 وەک "زانیاری" وەرگیرداوہ بینای (*H998 biynah*, تیگەیشتن) ە؛ زانیاری خودا لە پرۆوہریز 2:5 دەعەتی (*H1847 daath*, زانیاری) ە. ھاوار بکە بۆ تیگەیشتن، ئەوسا خودا زانیاری خۆی پێت دەبەخشێت. ئەو لەو کەسە ھاوار دەکات نایشارتەوہ.)

D. پەندەکانی سلیمان 19:2 دڵگەرمی بەبێ زانیاری باش نییە و ئەوہی پەلە بە پێیەکانی بکات بە ھەلدا دەچێت. [**H1847 daath**]

گيان بى زانيارى = باش نىيە + ئەۋەى بە پىيەكانى پەلە بكات گوناھ دەكات.

II. كۆتايى ھەموو زانيارىيەك — ناسىنى خودا، و عىساي مەسىح

A. يۇحنا 17:3 ژيانى ھەتاھەتايىش ئەۋەيە كە تۆ بناسن، تەنھا خوداي راستەقىنە و عىساي مەسىح، ئەۋەى كە ناردووتە. [■ G1097 ginosko]

ئەمە ژيانى ھەتاھەتايىە = ئەۋەى كە بتاناسن تۆ خوداي راستەقىنەى تاقانە + عىساي مەسىح، ئەۋەى كە تۆ ناردووتە.

(بىرۆكە كەسىيەكانم — ئەمە ئەۋەى ئامانجەيە كە ھەموو زانيارىيەك بەرەۋە ئەۋەى دەبات. *ginosko* (G1097، زانين) واتاي زانينى دەربارەى ئەۋەى نىيە، بەلكو زانينى خودى ئەۋەى. ژيانى ھەتاھەتايى لە دەقى نووسراۋدا نىيە، بەلكو لە ناسينى كەسىكىدايە — تاكە خوداي راستەقىنە، و عىساي مەسىح ئەۋەى كە ناردوويەنى.)

B. فيلىپى 3:8 لەمەش زياتر ھەموو شتىك بە زيان دەزانم لەبەر بەرزى بەھاي ناسينى عىساي مەسىحى خاۋەن شكۆ. لە پىناۋى ئەۋەى ھەموو شتىكەم لە دەست دا و ھەموو ئەۋەى شتانەم بە زىل دانا، بۆ ئەۋەى مەسىح بەدەستەيىنم و [■ G1108 gnosis]

من ھەموو شتىك بە زيان دادەنيم → لەبەر پايەبەرزى ناسينى مەسىحى عىساي گەرەم + بۆ ئەۋەى مەسىح بەدەست بەيىنم.

C. دوۋەم كۆرنسۇس 4:6 چونكە خودا، ئەۋەى فەرموۋى: (با لە تاريكىدا پووناكى بىرەۋەشەتەۋە)، ئەۋەى لە دلماندا دەرەۋەشەتەۋە، بۆ پووناكىدەنەۋەى ناسينى شكۆى خودا لە پوۋى عىساي مەسىحدا. [■ G1108 gnosis]

خودا لە دلماندا دەرەۋەشەتەۋە → پووناكى ناسينى شكۆى خودا = لە پوۋى عىساي مەسىحدا.

(بىرۆكەكانى من — ھەمان ئەۋەى خودايەى فەرمانى داۋە پووناكى لە تاريكىدا بىرەۋەشەتەۋە، لە دلماندا دەرەۋەشەتەۋە. ئەۋەى پووناكىيە چى نىشان دەدات؟ چاۋىك. زانينى شكۆمەندى خودا چاۋىكى ھەيە، ئەۋەى چاۋى عىساي مەسىح. ھەموو زانينىكى راست كۆتايىيەكەى سەيركىردنى ئەۋەى.)

III. كەمى زانيارى تىكەدەرى دەكات

A. ھۇشە 4:6 گەلەكەم بەھۋى لەزانىنەۋە لەناۋچوۋە. «لەبەر ئەۋەى تۆ زانينت پەتكەدەۋە، منىش رەتت دەكەمەۋە لەۋەى كاھىنيىتىم بۆ بىكەيت. لەبەر ئەۋەى فېركىردنەكانى خوداي خۆتت لەياد كىرد، منىش ئەۋەىكانت لەياد دەكەم. [■ H1847 daath]

گەلى من لەبەر نەبوۋى زانين لەناۋچوۋە + تۆ زانينت پەتكەدەۋە → منىش تۆ پەتدەكەمەۋە.

(بىرۆكەى من — سەيرى ئەمە بىكە: ئەۋەى لەبەر نەبوۋى ھىز يان نان لەناۋنەچوۋە، بەلكو لەبەر نەبوۋى زانين. زانينىش لىيان ھاراۋە نەبوۋە — ئەۋەى پەتيان كىردەۋە. كەموكۈپ لە بەخشيۋەرەكە نەبوۋە.)

B. رۇما 1:28 سەرەپاي ئەۋەش، ئەياندەۋىست لە ناسينى خودا بەردەۋام بن، خوداش ئەۋەى دايە دەست مېشكى گەندەلىيان، تاكو ئەۋەى بىكەن كە ناشېت. [■ G1922 epignosis]

ئەۋەى ھەزىيان نەكىرد خودا لە زانيارىدا بىارېزىن → خودا ئەۋەى رادەستى مېشكىكى پەتكەۋە كىرد.

(بىرۆكەكانى من — ھۇشە و پۇلس ھەمان ھايەتتيان دەدەن، يەككىيان بۆ ئىسرائىل، ئەۋەى دىكەيان دەربارەى گەلانى نايەھۇدى. خودا لە زانينى خۆت دەرېكە، نەۋەسە ھەستېش خۆى دەدەتتە دەست. *epignosis* (G1922، دانپىنانەۋە) — ئەۋەى خودايان دانپىنە نەكىرد، خوداش ئەۋەى دايە دەست.)

IV. ئاگادارى — زانيارىيەك كە دەفېرېت

A. يەكەم كۆرنسۇس 8:1 سەبارەت بە قوربانىيى بىتەكان، دەزانين كە «ھەموۋمان زانيارىمان ھەيە». زانيارى دەيىتە ھۋى لووتبەرزى، بەلام خۇشەۋىستى بىياد دەنېت. [■ G1108 gnosis]

زانيارى خۇبەزلاننى دەخولقېتېت، بەلام خۇشەۋىستى بىياد دەنېت.

(بىرېكەندەۋەى من — زانين بەخۆيى مۇۋ سۈر دەكەتەۋە؛ خۇشەۋىستى مۇۋ بىياد دەنېت. زانين بەدەست بىنە، بەلام بە خۇشەۋىستىيەۋە ھەلىبىگەرە، تاكو تۆ سۈر نەكەتەۋە.)

B. دوۋەم تىمۇساۋس 3:7 ھەردەم فېر دەبن، بەلام ھەرگىز ناتوانن راستى بناسن. [■ G1922 epignosis]

ھەردەم فېر دەبن + بەلام ھەرگىز ناتوانن راستى بناسن.

C. يەكەم تىمۇساۋس 6:20 تىمۇساۋس، سىپاردەكە بىارېزە. خۆت دوۋرىخەرەۋە لە ھەموو كىرېكى ھىچۈپوۋچ و لەۋ وتە بى كەلكانەى بە درۆ ناونراۋن زانست، [■ G1108 gnosis]

ئەۋەى پېت سىپىردراۋە بىارېزە + دوۋرەكەتەۋە لە بەرھەلىستىكى زانستى بە درۆ ناۋى لىنراۋ.

(بىرۆكەى من — لىرەدا ۋەشەى زانست بە واتاي *gnosis* (G1108، زانين) بەكارھاتىۋە — بە ناۋى زانستىكەۋە كە پەۋانە دەرەۋەيە. جۇرېك لە فېرېۋون ھەيە كە ھەرگىز ناگاتە راستى، و زانينىك كە لە راستىدا ھىچ زانينىك نىيە. ئەۋەى پېت سىپاردراۋە بىارېزە، و ھەموو شتىك تاقى بىكەرەۋە.)

V. ھىۋا — زەۋى پىي خۇشەدەيىت لە زانينى يەزدان

A. ئىشاي 11:9 خراپە و گەندەلى ناكەن لە ھەموو كىۋى پىرۇزم، چونكە زەۋى پىر دەبېت لە ناسينى يەزدان ھەرەك ئاۋ دەريا دادەپۇشېت. [■ H1844 deah]

ئەۋەى زيان و لەناۋېردن نايانكەن → زەۋى لە زانينى يەزدان تىدەپەرېت.

B. حەبەقوق 2:14 چونكە زەوى پې دەيىت لە ناسىنى شىكۆمەندى يەزدان، ھەروەك ئاۋ دەريا دادەپۇشيت. **[H3045 yada]**

چونكە زەوى پې دەيىت لە ناسىنى شىكۆمەندى يەزدان + ھەروەك ئاۋ دەريا دادەپۇشيت.

(بىر كىرەنەۋى مەن — ئەو زانىنەى خەلگى ئىستا پەتى دەكەنەۋە، پۇژىك ھەموو زەوى پې دەگىرئىت. ئەۋەى بە كەمىك لەۋانەى لىى دەترسان دەستپىكر، ھەموو خاكىك دادەپۇشيت. خودا زەوى خۇى لە ئەزانىدا بەجى ئەدەيىت.)

دەمى دووان

ئىشاي 11:9 خراپە و گەندەلى ئاكەن لە ھەموو كۆي پىرۇزم، چونكە زەوى پې دەيىت لە ناسىنى يەزدان ھەروەك ئاۋ دەريا دادەپۇشيت. **[H1844 deah]**

زەوى لە زانىنى يەزدان پ ھەروەك دەيىت.

حەبەقوق 2:14 چونكە زەوى پې دەيىت لە ناسىنى شىكۆمەندى يەزدان، ھەروەك ئاۋ دەريا دادەپۇشيت. **[H3045 yada]**
چونكە زەوى پې دەيىت لە ناسىنى شىكۆمەندى يەزدان.

سەرژمىرى 14:21 بەلام بە گيانى خۇم و بەو شىكۆمەندى يەزدانىش كە ھەموو جىھان پې دەكاتەۋە، **[H3519 kabod]**
بەراستى ۋەك مەن زىندوم — ھەموو زەوى بە شىكۆى يەزدان دەپىت.

ژىرمەندى 4:12 ئەگەر يەككە يەك كەس بەزىنەت، دوۋان دەتوانن بەرامبەرى بوەستن، گورىسى سى تالەش زوو ناپىت.
دوۋان دەتوانن بەرامبەرى بوەستن + گورىسى سى تالەش زوو ناپىت.

(بىرۋەكە مەن — با ھەرسىكىان لەگەل يەكتىدا دابىيىن. ئىشاي دەلەت زەوى پې دەيىت لە زانىنى يەزدان؛ حەبەقوق دەلەت زانىنى شىكۆمەندى يەزدان؛ و يەزدان خۇى سۆيىدى بۇ موسا خوارد كە زەوى پې دەيىت لە شىكۆمەندى يەزدان. زانىن و شىكۆمەندى لە يەك بە ەلەندى پىكەۋە بەستراۋەتەۋە: ناسىنى ئەو واتاى بىيىنى شىكۆمەندى ئەۋە، و ھەموو زەوى ئەۋى دەيىت.)

سىبەر و ئەنجامدان

Shadow ھۇشە 6:3 با دان بە يەزداندا بىيىن، با تىيىكۆشىن بۇ ئەۋەى دانى يىدا بىيىن. بىگومان ۋەك چۆن پۇژ ھەلەت ئاۋاش يەزدان دەردەكەۋىت، ۋەك بارانى زستان دىتە لامان، ۋەك بەھارە باران كە زەوى ئاۋ دەدات. **[H3045 yada]**
ئەۋسا دەزانىن، ئەگەر بەردەۋام بىن لە ناساندنى يەزدان + ھاتنى ۋەكو بەيان ئامادەكراۋە.

Fulfillment دوۋەم كۆرسۇس 4:6 چونكە خودا، ئەۋەى فەرموۋى: «(با لە تارىكىدا روۋناكى بىرەۋىتەۋە)، ئەو لە دلماندا درەۋشاپەۋە، بۇ روۋناكىرەنەۋەى ناسىنى شىكۆى خودا لە روۋى عىساي مەسىحدا. **[G1108 gnosis]**
روۋناكى زانىنى شانازى خودا = لە روۋى عىساي مەسىحدا.

(بىرۋەكە كەسىيەكانم — ھۇشە دەلەت، بەردەۋام بە لە ناسىنى يەزدان، ۋە ھاتنى ۋەك ھەلەتتى خۇر دىتايە. پۇلس دەلەت بەيانى ھاتوۋە: خودا لە دلماندا درەۋشاۋەتەۋە. ئەۋەى يىغەمبەرەكە بەداۋىدا دەگەر، ئىمە ئىستا بە روۋى بى پەردە دەيىيىن — شىكۆمەندى خودا لە روۋى عىساي مەسىحدا.)

داخستن

دوۋەم پەترۇس 3:18 بەلكو لە نىعمەت و ناسىنى عىساي مەسىحى پزگارەكەر و پەرۋەردگارماندا گەشە بىكەن. شىكۆى ئىستا و ھەتاھەتايە بۇ ئەۋە. ئامىن. **[G1108 gnosis]**

لە نىعمەت + لە ناسىنى مەسىحى عىساي پەرۋەردگار و پزگارەكرمان گەشە بىكەن.

يۇحنا 17:3 ژيانى ھەتاھەتايىش ئەۋەيە كە تۇ بناسن، تەنھا خوداى راستەقىنە و عىساي مەسىح، ئەۋەى كە ناردوۋتە. **[G1097 ginoko]**

ئەمە ژيانى ھەتاھەتايە، كە بناسن تۇ.

(بىرۋەكە كەسىيەكانم — ئەمە كۆتايى ھەموو باسەكەيە. دەيىت بەداۋى زانىندا بىگەرئىت ۋەك بەداۋى زىو، و زانىن لە ترسى يەزدانەۋە دەست پىدەكات. ئەۋانەى پەتى دەكەنەۋە لەناۋدەجىن؛ ئەۋانەى بىن خۇشەۋىستى ھەلەدەگرن لووت بەرز دەبن؛ و ئەۋانەى بىن دانپىدانان فىرى دەبن ھەركىز ناگەنە راستى. بەلام كۆتايى ھەموو ئەمانە زۇربوۋنى كىتىب نىيە — روۋىيەكە، و كەسىكە، و ژيانى ھەتاھەتايى: ناسىنى خودا، و عىساي مەسىح ئەۋەى كە ناردوۋىتە. لەو زانىنەدا گەشە بىكە، و ئەو پۇژە دىت كە ھەموو زەوى پې دەيىت لىي.)

تاقىكرەنەۋەى راھىنان

1. پەندەكانى سلىمان 18:15 — دلى پياۋى تىگەيشتوۋ زانىارى ۋەردەگرئىت، گوئى دانايانىش:

(a) گوئى لە سەرزەنشتى ژيان دەگرئىت

(ب) داۋاى زانىنى لى دەكات

(پ) پر بووه له بیستن

2. هۆشه ع ٤:٦ — گه له کهم به هۆی نه زانینه وه له ناوچووه:

(أ) بینین

(b) ڤاوږژ

(پ) زانین

3. یۆحه نا ١٧:٣ — ژيانی هه تا هه تاییش ئه وه یه که تۆ بناسن، ته نها خودای ڤاسته قینه و:

(ئا) عیسی مەسیح، ئه وه ی که نار دوو ته

(ب) ڤۆحی ڤاستی، که ئه وه دینڤریت

(ج) موسا، ئه وه ی که پشتی پچ ده بهستن

4. یه کهم قۆرنس ٨:١ — زانیاری ده بیته هۆی لوو ته برزی، به لام:

(a) دانایی له گیلایه تی باشره

خۆشه ویستی بنیاد ده نیت

(ج) پیغه مبه رایه تیکردن کلپسا بنیاد ده نیت

5. تیمۆساوس ٦:٢٠ — سپارده که بپاریزه. خۆت دوو ربخه ره وه له هه موو کفریکی هیچو پوچ و له و ته بی که لکانه ی به درۆ ناو نراون:

(ا) زانستی به درۆ ناو نراو

(ب) فه لسه فه و فیلبازی پوچ

(ج) فه رمانه کانی مرۆف

6. کۆرنسۆس ٢، ٤:٦ — چونکه خودا، ئه وه ی فه رمووی: (با له تاریکیدا ڤووناکی بدره وشیته وه،) ئه وه له دلماندا دره وشایه وه، بۆ

ڤوونا ککرده وه ی ناسینی شکۆی خودا له ڤووی عیسی مەسیحدا.

(a) له ڤووی موسا

(ب) له ستوونی هه وره که دا

له ڤووی عیسی مەسیحدا

7. سه رژمیری 14:21 — به لام به گیانی خۆم، هه موو زه وی پر ده بیته له:

(a) زانیینی یه زدان

(ب) شکۆمه ندی یه زدان

(c) ستایشی یه زدان

کللی وه لام: 1-b-7, 2-c, 3-a, 4-b, 5-a, 6-c, 7-b-1

چۆنیه تی لقه کانی ئەم لیکۆلینه وه یه

په یمانی نوێ چۆن ئەمە روون ده کاته وه: به لینه که ده لیت، هه موویان ده مناسن، له بچو و کترینیا نه وه هه تا گه وره ترینیان (یه رمیا 31:34)، و ئەم وته یه دیسان له مه سیحدا دووباره ده کړته وه (عیبرانییه کان 8:11) — سینه ریگ که به نه نجامدانی خۆیدا به رچاو که وتووه، ناماده بۆ لیکۆلینه وه ی خۆی.

< وشه کان چۆن گرنگن: وشه ی زانست له 1 تیمۆساوس ٦:٢٠ گنۆسیسه (G1108, KNOWLEDGE)، و وشه ی زانیاری له په ندی ٢:٣ بیینا هه (H998, UNDERSTANDING) — نیشانی بده کام وشه له کوێ دیت، و بۆچی.

چۆن له مه سیحدا شاراو هیه: ئه وه ی تیتیدا هه موو گه نجینه کانی دانایی و زانیاری شاراو هن (کۆلوسیان ٢:٣) — بۆی بگه رێ زیاتر له وه ی بۆ گه نجینه شاراو هه کان ده گه رنیت، و گه رانه که کۆتاییه که ی ده گاته که سیک.

چۆن دلت بۆی ڤابکیشیت: زانین له پلیکانی ٢ په ترۆس ٧-١:٥ ڤاده وه ستیت — بۆ چاکه زانین زیاد بکه، و بۆ زانینیش دانه خۆدا گرتن — هه موو هه نگاو پکی ئه وه پلیکانه پشت به م به که ده به ستیت.

چۆن ده گاته هه تا هه تای: ئەمە ژيانی هه تا هه تاییه، ئه وه ی ئه وه بناسیت (یوچه نا ١٧:٣) — و ئه وانه ی دانایان وه ک ڤوناکی ئه سمان ده برقینه وه (دانیال ١٢:٣).

SOURCES & CREDITS

.Scripture: Kurdish Sorani Bible (CC BY-SA 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated

.Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0)

Strong's numbering & original-language data: Open Scriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0);

.Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain)

.Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1)

.SEE MORE JESUS · want to see more.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0) ©